

Vergaderjaar 2019–2020

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

32 761

Verwerking en bescherming persoonsgegevens

Nr. 640

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 oktober 2019

Mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid, Minister voor Rechtsbescherming, Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stuur ik uw Kamer hierbij het Strategisch Actieplan voor Artificiële Intelligentie toe¹.

Tegelijkertijd met deze brief zijn de beleidsbrief AI, publieke waarden en mensenrechten en de brief Waarborgen tegen risico's van data-analyses door de overheid aan uw Kamer aangeboden. De drie brieven focussen op verschillende onderdelen van het brede vraagstuk ten aanzien van het benutten van kansen en het adresseren van risico's van AI. SAPAI bevat de overkoepelende AI-aanpak van dit kabinet en bevat beleidsmaatregelen om de maatschappelijke en economische kansen van AI te benutten en daarbij de publieke belangen te borgen. SAPAI gaat in spoor 3 kort in op de effecten van AI op publieke waarden. Omdat de effecten van AI op publieke waarden en mensenrechten complex zijn en in potentie ook significant, heeft het kabinet ervoor gekozen om in de brief over AI, publieke waarden en mensenrechten nader aandacht te besteden aan beleid op dit vlak. Ditzelfde geldt voor de brief Waarborgen tegen risico's van data-analyses door de overheid, die in het bijzonder ingaat op mogelijke waarborgen tegen de risico's van het gebruik van algoritmes en data-analyses door de overheid.

Artificiële intelligentie (AI) verandert de wereld ingrijpend. AI zal stevig bijdragen aan economische groei, welvaart en welzijn van Nederland. Ook zal het enorm helpen bij maatschappelijke vraagstukken op het gebied van bijvoorbeeld vergrijzing, klimaatverandering, voedselveiligheid, gezondheid en zorg. Tegelijkertijd moeten we onze ogen niet sluiten voor

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

uitdagingen als de bescherming van fundamentele rechten als privacy, non-discriminatie en autonomie.

Als we als Nederland en Europa mee willen doen in de voorhoede van een wereldwijd concurrerende economie, dan moeten we de ontwikkeling en toepassing van AI in Nederland versnellen. Dat kan. Nederland heeft daarvoor een uitstekende uitgangspositie, onder meer door zijn hoogwaardige connectiviteit, de sterke basis voor publiek-private samenwerking (PPS) en onderzoek van wereldklasse. Die uitgangspositie moeten we goed benutten en uitbouwen, zodat Nederland zich hiermee internationaal kan profileren.

Het kabinet zet in op een drietal sporen. Spoor 1 is dat we maatschappelijke en economische kansen moeten benutten. Hiervoor is intensieve PPS nodig. Daarmee kan Nederland het verschil maken op het Europese speelveld en op mondiale markten. Het zijn de bedrijven – van start-ups en scale-ups en midden- en kleinbedrijf (mkb) tot grootbedrijf – die het verschil maken met hun innovatie- en concurrentievermogen. Zij bepalen of Nederland de toon zet met AI of dat Nederland hierin het buitenland volgt. En of de toepassing daarvan waardevol is voor economie en maatschappij. Die meerwaarde kan komen doordat ze inspelen op maatschappelijke uitdagingen, maar ook doordat ze snel inspelen op de vraag uit de markt. Het kabinet werkt dit spoor dan ook uit in PPS, met name met de Nederlandse AI-Coalitie en roept bedrijven en organisaties op zich hierbij aan te sluiten.

Met spoor 2 willen we de voorwaarden op orde brengen voor een vruchtbaar AI-klimaat voor economie en maatschappij. Dat gaat onder meer om de juiste kennis, vaardigheden en opleidingen; wetenschappelijk AI-onderzoek van topkwaliteit en toegepast onderzoek waar ondernemers en professionals mee verder kunnen. Ook bruikbare data en hoogwaardige en intelligente connectiviteit behoren tot die randvoorwaarden. In dit kader investeren we in onderzoeksprogramma's, vergroten we de toegang tot innovatiefinanciering voor start-ups, investeren we in scholing, stimuleren we datadelen en ontwikkelen we digitale connectiviteit met en voor AI verder.

Spoor 3 betreft het «Versterken van de fundamentele rechten». Dat betreft de bescherming van fundamentele rechten van burgers en passende wettelijke en ethische kaders. Hierdoor kunnen mensen en bedrijven erop vertrouwen dat AI zorgvuldig wordt ingezet. Ook is het belangrijk dat markten open en competitief blijven en dat bij alle AI-ontwikkelingen de nationale veiligheid geborgd blijft. Daartoe is de nodige wet- en regelgeving al van kracht, of in de maak. Daarnaast volgt het kabinet de AI-ontwikkelingen, en spant zich in voor het gebruik van (Europese) ethische richtsnoeren voor AI-toepassingen door bedrijven en publieke organisaties.

Aan de slag dus, en wel nu. Dit Strategische Actieplan voor AI beschrijft de koers die Nederland wil inzetten, en vormt de eerste stap om concrete acties voor de beoogde versnelling en profilering in gang te zetten. De overheid werkt samen met de Nederlandse AI-Coalitie. Daar gaan bedrijven, overheden, kennisinstellingen en onderwijsinstellingen samen nieuwe AI-acties realiseren om de specifieke domeinen en sectoren verder te helpen.

Over de implementatie van de beleidsacties uit en doorontwikkeling van het Strategisch Actieplan voor AI zal uw Kamer worden geïnformeerd in het kader van de voortgangsrapportage en actualisatie van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer